

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

XII. évfolyam 9. szám
2009. május 22.

Gabona és Ipari Növények

XII. évfolyam 9. szám

2009. 20. hét

Megjelenik kéthetente

Felelős szerkesztő:

Dr. Stummer Ildikó

Készítette:

Molnár Zsuzsa

molnar.zsuzsa@aki.gov.hu

Medináné Lázár Virgília

lazar.virgilia@aki.gov.hu

Kiadja:

Agrárgazdasági Kutató Intézet

Piaci Árinformációs Rendszer

H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.

Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944

Telefon: (06 1) 476-6093

Fax: (06 1) 217-8111

www.aki.gov.hu

aki@aki.gov.hu

https://pair.aki.gov.hu

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi, Élőállat és Hús, Zöldség, Gyümölcs és Bor, Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt

Telefon: (06 1) 476-3064

TARTALOMJEGYZÉK

GABONAPIACI JELENTÉS.....	3
A gabonafélék termelői ára.....	8
A gabonafélék jegyzése.....	10
A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára.....	15
A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára	15
Külpiaci információk.....	16
OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS.....	21
Az olajos magvak és termékeinek jegyzése néhány kiemelt árutőzsdén.....	23
A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozói értékesítési átlagára	26
A nyers növényolajok ára és jegyzése.....	26
Európai olajnövény- és dara árak és jegyzések.....	27
A napraforgóolaj fogyasztói ára.....	27

GABONAPIACI JELENTÉS

- Az Európai Unió a 2008. július 1. és 2009. május 19. közötti időszakban az export- és importengedélyek alapján 19,7 millió tonna búzát és 3,3 millió tonna árpát exportált harmadik országok felé, valamint 5,6 millió tonna búzát és 3,2 millió tonna kukoricát importált az Unión kívüli országokból.
- Az Európai Unió Mezőgazdasági Bizottsága által közzétett adatok szerint 2008. november 1. és 2009. május 17. között a tagországok 1,65 millió tonna gabonát ajánlottak fel intervencióra.
- Az étkezési búza hazai termelői ára 33,8 ezer Ft/tonna, a takarmánykukoricáé csaknem 31 ezer Ft/tonna volt a 20. héten.
- Jelentősen emelkedett az újtermésű búza és kukorica határidős jegyzése a chicagói, a párizsi és a hazai árutőzsdén.

Az Európai Unió gabonakereskedelme¹

Az Európai Unió Bizottsága közzétette az EU-27 harmadik országokkal folytatott gabona-külkereskedelmére vonatkozó legfontosabb információkat. A 2009. május 19-i állapot szerint a tagországok 19,7 millió tonna búzát értékesítettek az Unión kívül a 2008/2009. gazdasági évben. Júliustól márciusig a **búzaexport** legnagyobb részét Franciaország bonyolította le. Kivitele elsősorban Algériába, Marokkóba, Egyiptomba, Iránba irányult. Jelentős volt az uniós exportból való részesedése Németországnak is; célországai többek között Irán, Törökország és Jemen voltak. Románia a kivitel 9, Bulgária 7, Magyarország 2%-át bonyolította le. Románia elsősorban a pakisztáni és etiópiai piacra szállított, míg Bulgária számára Pakisztán állt az első helyen. Magyarország főleg az Unión belül értékesítette búzatermésének jelentős részét, az Unión kívüli export főleg Bosznia-Hercegovinába irányult.

Az **EU-27 búzaimportja** 5,6 millió tonna volt a 2009. május 19-ig regisztrált importengedélyek alapján a 2008/2009. gazdasági évben. A legnagyobb importőr, Spanyolország búzaszükségletének jelentős része Ukrajnából érkezett 2008 júliusa és 2009 márciusa között, de kisebb mennyiségben az USA-ból is importált. Az olasz behozatal is számottevő volt, főbb beszállítói Ukrajna, Kanada, USA, Oroszország. Az Egyesült Királyság és Portugália elsősorban Kanadából töltötte fel készleteit.

¹ Európai Unió Bizottsága

A tagállamok részesedése az Európai Unió gabonakereskedelméből

2008. július-2009. március

EU-27 búzaexport		EU-27 búzaimport	
Franciaország	47,0%	Spanyolország	58,0%
Németország	21,0%	Olaszország	18,0%
Románia	9,0%	Egyesült Királyság	9,0%
Bulgária	7,0%	Portugália	5,0%
Litvánia	4,0%	Görögország	5,0%
Lettország	4,0%	Belgium	2,0%
Magyarország	2,0%	Lengyelország	1,0%
Lengyelország	2,0%	Litvánia	1,0%
Egyesült Királyság	2,0%	Málta	0,5%
Egyéb	2,0%	Egyéb	0,0%

EU-27 árpaexport	
Franciaország	30,0%
Németország	19,0%
Románia	17,0%
Bulgária	10,0%
Litvánia	6,0%
Dánia	3,0%
Belgium	2,0%
Lettország	2,0%
Észtország	2,0%
Egyesült Királyság	1,9%
Magyarország	1,3%
Egyéb	5,8%

EU-27 kukoricaimport	
Spanyolország	46,0%
Portugália	15,0%
Hollandia	11,0%
Olaszország	9,0%
Egyesült Királyság	6,0%
Lengyelország	2,0%
Görögország	2,0%
Németország	2,0%
Litvánia	1,4%
Ciprus	1,4%
Románia	1,3%
Egyéb	2,9%

Forrás: Európai Unió Bizottsága

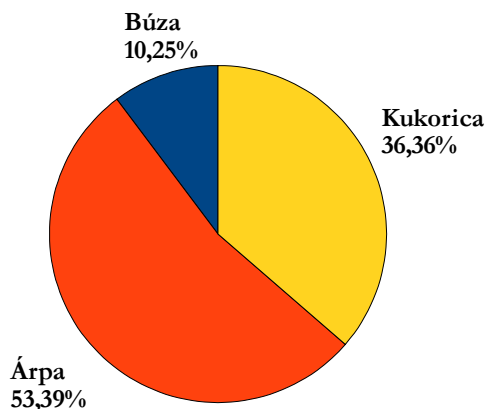
Az **Európai Unió 3,3 millió tonna árpát exportált** 2008. július 1. és 2009. május 19. között. A vezető exportőr Franciaország volt, nagyobb volumenben Algériába, Kínába, Marokkóba, kisebb mennyiségben Tunéziába szállított. Németország exportja elsősorban Szaúd-Arábiába és Szíriába irányult. Románia 17%-kal részesedett az Unió árpaexportjából a folyó gazdasági évben; fontos beszállítója Szaúd-Arábiának, Szíriának és Tunéziának. Bulgária elsődleges partnerei az Arab-félsziget országai.

Az **Unió kukoricaimportja** az előző év azonos időszakához viszonyítva (13 millió tonna) lényegesen alacsonyabb, 3,2 millió tonna volt 2008. július 1. és 2009. május 19. között. A behozatal csaknem fele Spanyolországba érkezett, de a portugál beszállítás is nagy volt. Az Abatimento keretében történő kedvezményes dél-amerikai import tette ki a jelentős részt, emellett Spanyolország Ukrajnából és Szerbiából is vásárolt nagyobb tételben kukoricát. Hollandia és az Egyesült Királyság szintén Brazíliából és Argentínából importált nagyobb volumenben kukoricát. Olaszország legfontosabb beszállítói Ukrajna és Horvátország voltak.

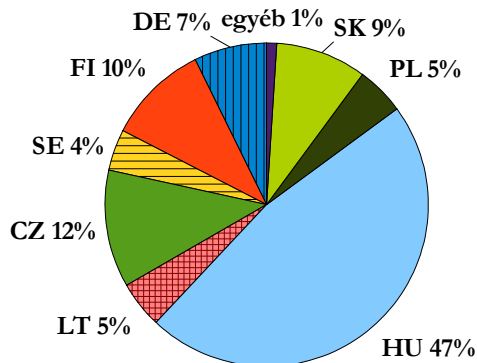
Intervenciós gabonafelvásárlás

Az Európai Unió Mezőgazdasági Bizottsága 2009. május 17-i kimutatása szerint a tagországok összesen csaknem 1,65 millió tonna gabonát ajánlottak fel intervencióra a 2008. november 1-től indult intervenciós időszakban. Magyarország az összes felajánlott mennyiségből közel 50%-kal részesedik. Az uniós szinten 700 ezer tonnában maximalizált kukorica-keretet eddig az időpontig sem töltötték fel a tagországok. A legtöbb felajánlás Magyarországról érkezett, összesen 487 118 tonna.

Az intervencióra felajánlott gabonafélék megoszlása 2009. május 17-ig

A tagországok részesedése a gabonafélék intervenciós felajánlásból 2009. május 17-ig

Forrás: Európai Unió Mezőgazdasági Bizottsága

Termelői árak

Az étkezési búza országos termelői ára 32-34 ezer Ft/tonna között mozgott a 20-21. héten (1. táblázat). Az utóbbi hetekben a termelői ár a 2007. évi szintet közelítette meg (1. ábra). A takarmánykukorica termelői árában a 20. héten már jelentősebb regionális különbségek mutatkoztak. Míg a dunántúli tételekért átlagosan 31,5 ezer forintot fizettek a vevők, az alföldiért tonnánként

csaknem 2000, az észak-magyarországi áruért több mint 3000 forinttal kaptak kevesebbet a termelők. Az országos átlagár hetek óta 30 ezer Ft/tonna körül alakul (2. ábra).

Az árak jövőbeni tendenciáját az ideai kínálat és a kereslet határozza meg. A kibocsátást illetően egyre pesszimistábbak a várakozások. A tavaszi aszályos idő – főleg az alföldi területeken – már érezhető kárt okozott. A vízhiány helyenként az őszi vetésű gabonafélék kényszerítését idézte elő. A kijuttatott műtrágya és a növényvédőszer sem tudtak megfelelően hasznosulni, ami tovább fokozza a termés kieséssel kapcsolatos félelmeket. A helyzet súlyosságát mutatja, hogy a kár minimalizálása érdekében sok helyen kényszerülnek a búza öntözésére. Május második felében az Alföldre is megérkezett az eső, helyenként jégesővel párosulva. A csapadék enyhített a helyzeten, de az eddigi vízhiányt nem pótolta. A jégeső pedig további aggodalomra adhat okot, bár a fiatal növények – kukorica, napraforgó – a kisebb károsodást még kiheverhetik, amennyiben a továbbiakban kedvezően alakul az időjárás. Az őszi vetésű gabonafélék esetében az előző évihez képest alacsonyabb terméssel lehet számolni.

A keresleti oldalról szintén aggasztó a helyzet. Szakértők szerint a korábbi gyakorlattal ellentétben, amikor a malmok közvetlenül a betakarítás után töltötték fel készleteiket, az idén elhúzódhat a felvásárlás. Az ok a pénzügyi-gazdasági válság okozta nehezebb hitelfelvételi lehetőségek. A malmoknak várhatóan nem lesz elég forrásuk nagyobb mennyiségű búza felvásárlására, csak kisebb tételekben tudják beszerezni az árut. Ez egyben azt is jelenti, hogy a tárolási költségek a termelőre hárulnak, a lassabb értékesítés következtében pedig időszakos piaci túlkínálat alakulhat ki.

A jelenlegi helyzet alapján tehát a kínálat szűkülése továbbá a feldolgozók forráshiánya következtében a kereslet csökkenése valószínűsíthető a búza esetében Magyarországon. Az árakat a jövőben a két ellentétes hatás egymáshoz való viszonya alakítja, de meghatározó szerepe lesz az EU-27 és a fekete-tengeri-régió ideai termelésének is.

Határidős jegyzések

A chicagói árutőzsdén (CME/CBOT) emelkedett a gabonafélék jegyzése, és az április végihez képest május első felében magasabb szinten stabilizálódott (7-8. ábra). A búza tőzsdei ára 210-230 USD/tonna között mozgott a 20. héten, amire február eleje óta nem példa. Az Ausztráliában, Argentínában, Ukrajnában és Kelet-Európában uralkodó száraz időjárás, az emelkedő szója-jegyzések, a romló amerikai termés kilátások felelősek elsősorban a változásért. Hozzájárult a növekedéshez, hogy az USA-ban az esős idő miatt lassan halad a tavaszi búza vetése. A kukorica jegyzése május első felében újra 160-175 USD/tonna között volt, ami utoljára januárban fordult elő. A tőzsdei árak alakulását befolyásolta a kukorica elhúzódó vetése, a szója jegyzésének erősödése, az etanol növekvő felhasználásáról érkező előrejelzések, továbbá az átmenő készletek várható csökkenése a 2009/2010. gazdasági évben a folyó gazdasági évhez képest.

A párizsi árutőzsdén (MATIF) kismértékben tovább nőtt a búza jegyzése, a novemberi ár már meghaladta a 150 euró/tonnát (9. ábra). Az USA jegyzéseinek emelkedése, illetve a csökkenő ter-

méskilátások hatottak az árakra. Nagyobb mértékben emelkedett a kukorica jegyzése a párizsi árutőzsdén, az újtermése már megközelítette 160 euró/tonnát (10. ábra). A közép- és kelet-európai régióban az aszályos időjárás miatt számottevő kínálat szűkülése várható, ami jelentős érték-növekedést idézett elő. Ennek hatását erősítette, hogy az USDA előrejelzése szerint az EU-27 kukoricakészlete az 2008/2009. gazdasági évhez képest 1,7 millió tonnával 4,5 millió tonnára csökkenhet a 2009/2010. szezonban.

A Budapesti Értéktőzsde árupiaci szekciójában az eurobúza legközelebbi határidőkre szóló jegyzése a 21. héten elérte a 40 ezer forintot tonnánként (3. ábra). Hasonló tendencia figyelhető meg a takarmánykukorica esetében is, ahol szintén 40 ezer Ft/tonna közelében járt a tőzsdei ár (4. ábra). A hazai romló terméskilátások nagymértékben hozzájárultak a növekedéshez. Takarmánykukoricánál ezt fokozták az európai hatások (csökkenő készletek, aszály).

A gabonafélék termelői ára

1. táblázat

A gabonafélék termelői ára származási hely* szerint (20. hét)

Megnevezés	Mérték- egység	Származási hely*			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak-Ma- gyarország	2009. 19. hét	2009. 20. hét	2009. 20. hét/ 2009. 19. hét (%)
Étkezési	tonna	1 964,32	15 609,33	-	14 635,62	18 392,67	125,67
búza	Ft/tonna	34 405,80	33 777,79	-	32 885,08	33 791,64	102,76
Takarmány-	tonna	-	-	-	449,58	-	-
búza	Ft/tonna	-	-	-	28 454,96	-	-
Takarmány-	tonna	5 637,40	803,13	715,76	6 589,14	7 156,29	108,61
kukorica	Ft/tonna	31 506,64	29 695,02	28 430,94	30 153,47	30 995,70	102,79
Takarmány-	tonna	-	-	-	-	-	-
árpa	Ft/tonna	-	-	-	-	-	-

* Származási hely: ahol a gabonát megtermelték.

Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus. Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat

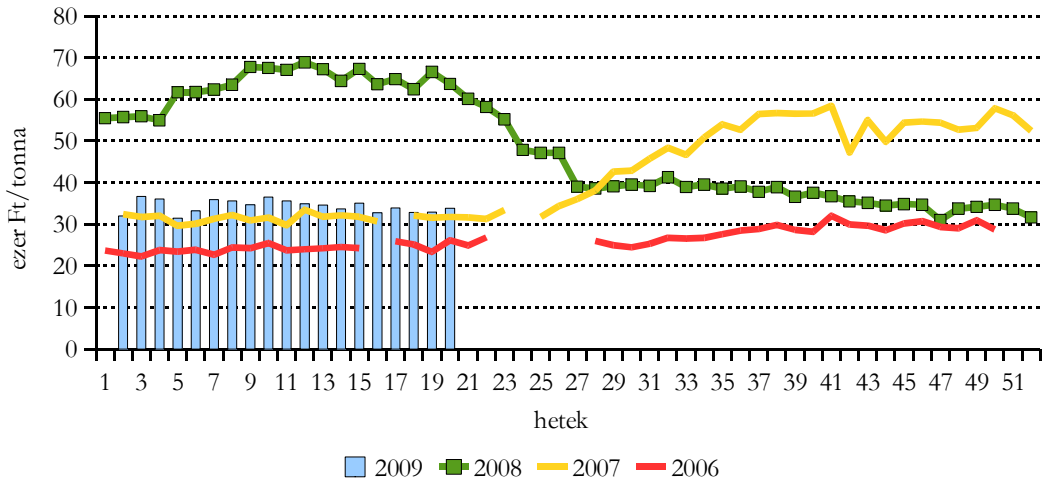
A gabonafélék országos termelői ára

Megnevezés	Mérték- egység	Országos				
		2008. 20. hét	2009. 19. hét	2009. 20. hét	2009. 20. hét/ 2008. 20. hét (%)	2009. 20. hét/ 2009. 19. hét (%)
Étkezési	tonna	958,74	14 635,62	18 392,67	1 918,42	125,67
búza	Ft/tonna	63 703,26	32 885,08	33 791,64	53,05	102,76
Takarmány-	tonna	-	449,58	-	-	-
búza	Ft/tonna	-	28 454,96	-	-	-
Takarmány-	tonna	1 389,27	6 589,14	7 156,29	515,11	108,61
kukorica	Ft/tonna	48 188,43	30 153,47	30 995,70	64,32	102,79
Takarmány-	tonna	-	-	-	-	-
árpa	Ft/tonna	-	-	-	-	-

Forrás: AKI PÁIR

1. ábra

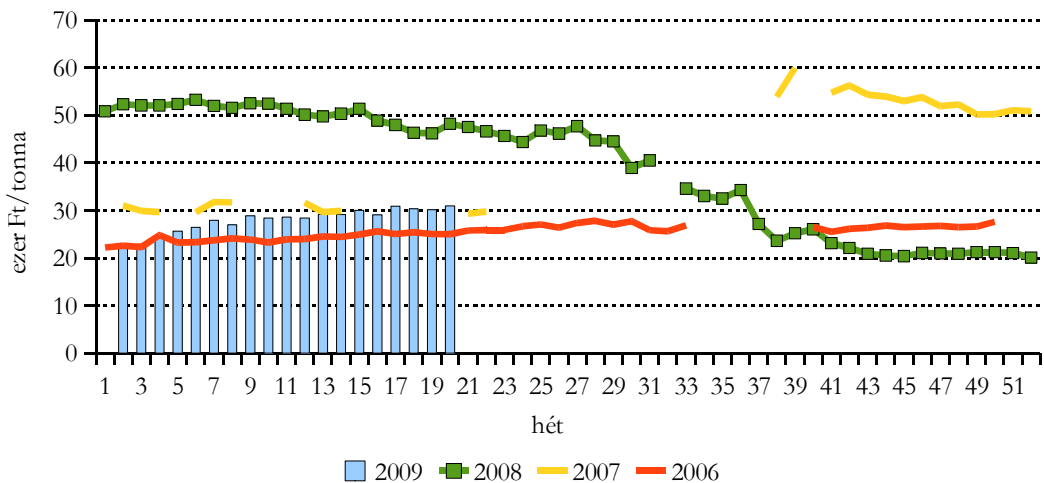
Az étkezési búza termelői ára

Forrás: AKI PÁIR

2. ábra

A takarmánykukorica termelői ára

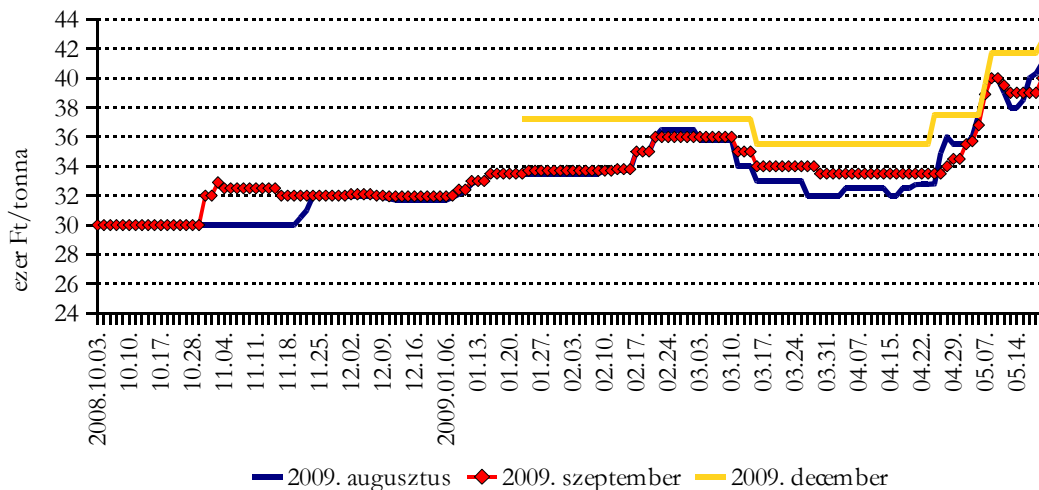

Forrás: AKI PÁIR

A gabonafélék jegyzése

3. ábra

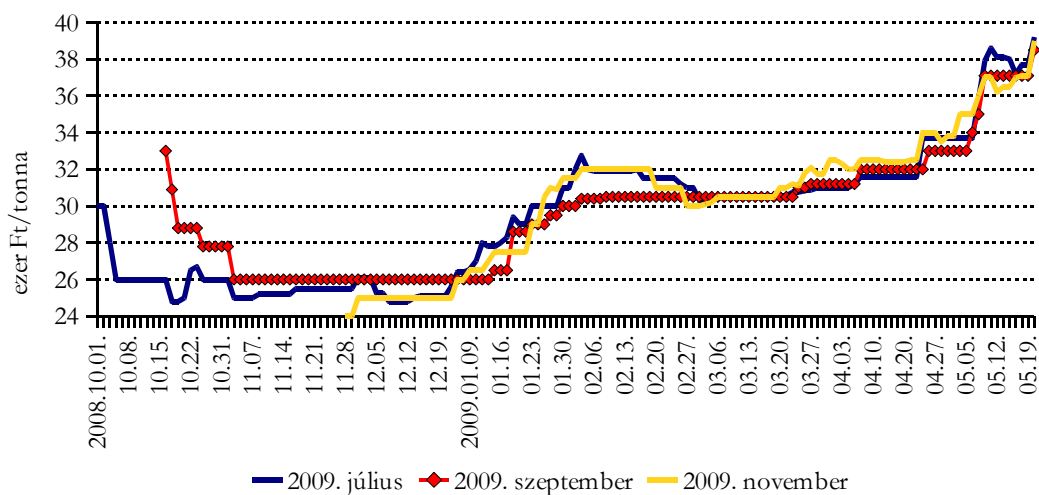
Az eurobúza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

4. ábra

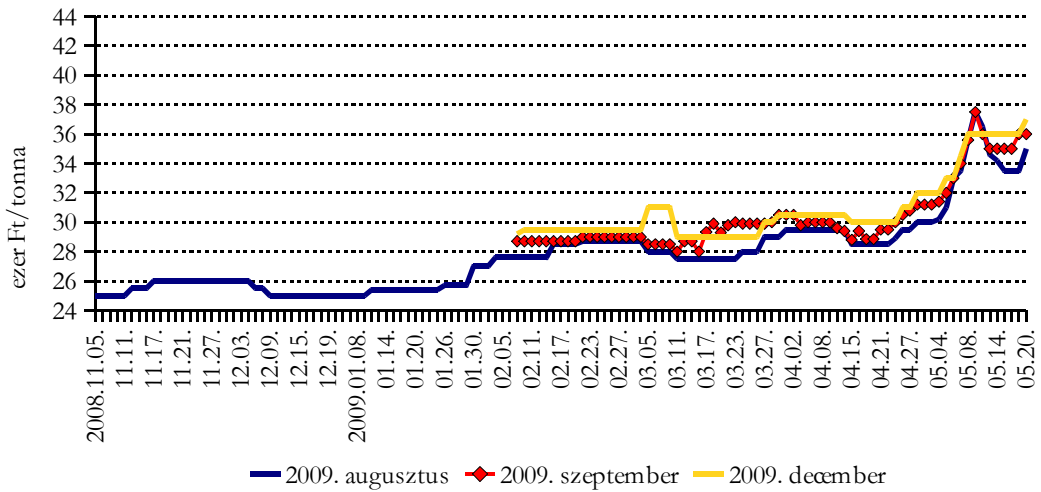
A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

5. ábra

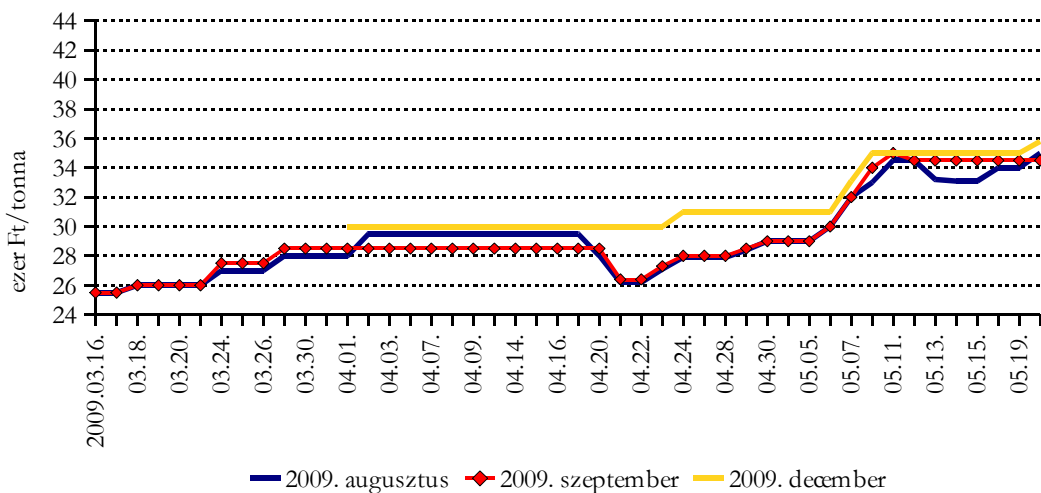
A takarmánybúza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

6. ábra

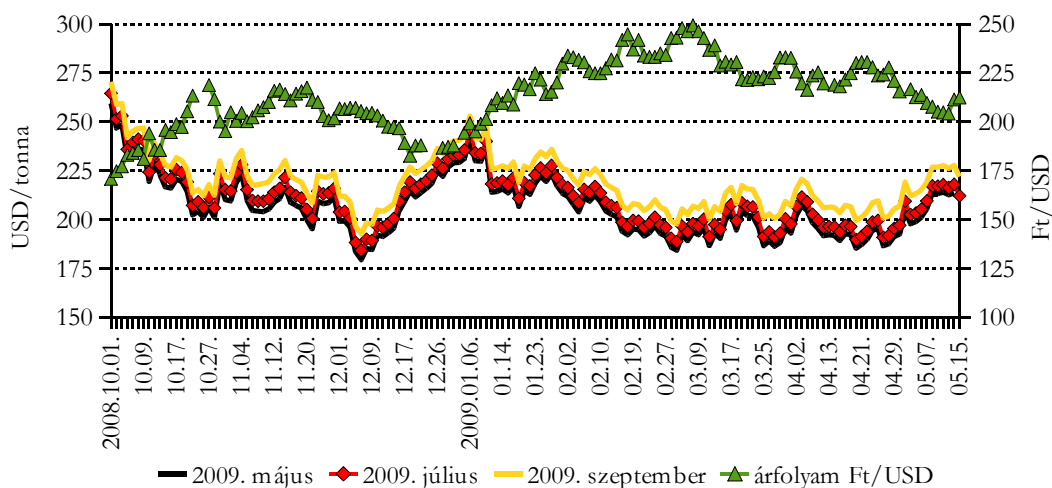
A takarmányárpa különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

7. ábra

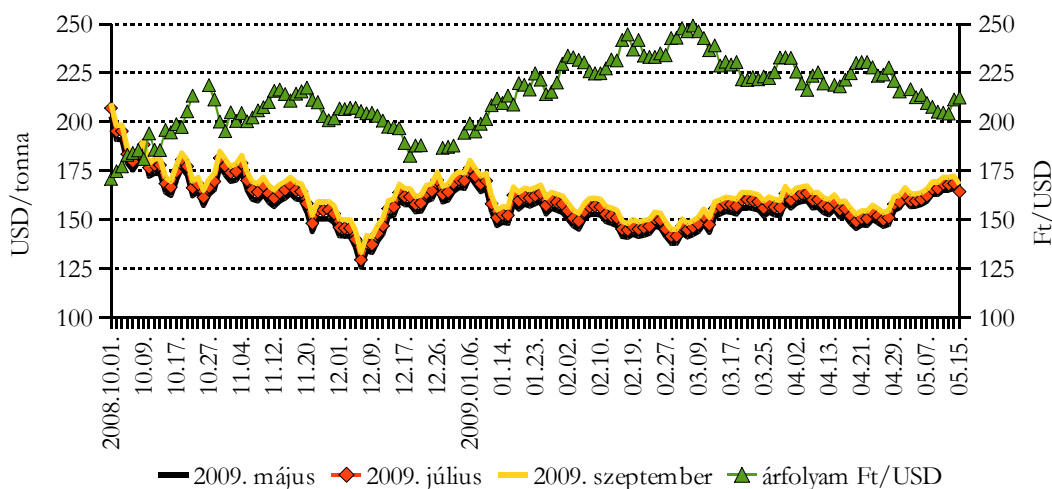
A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority, MNB

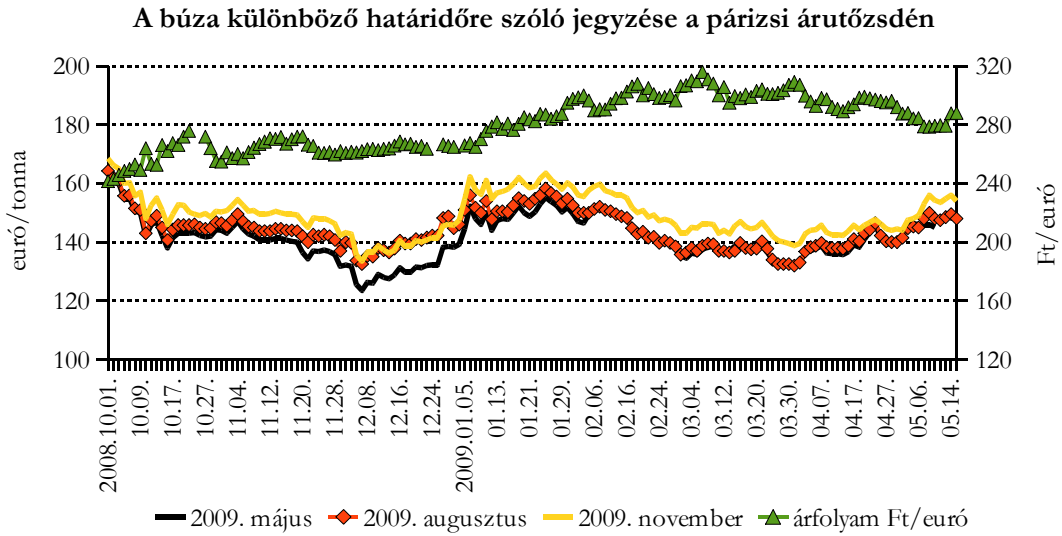
8. ábra

A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

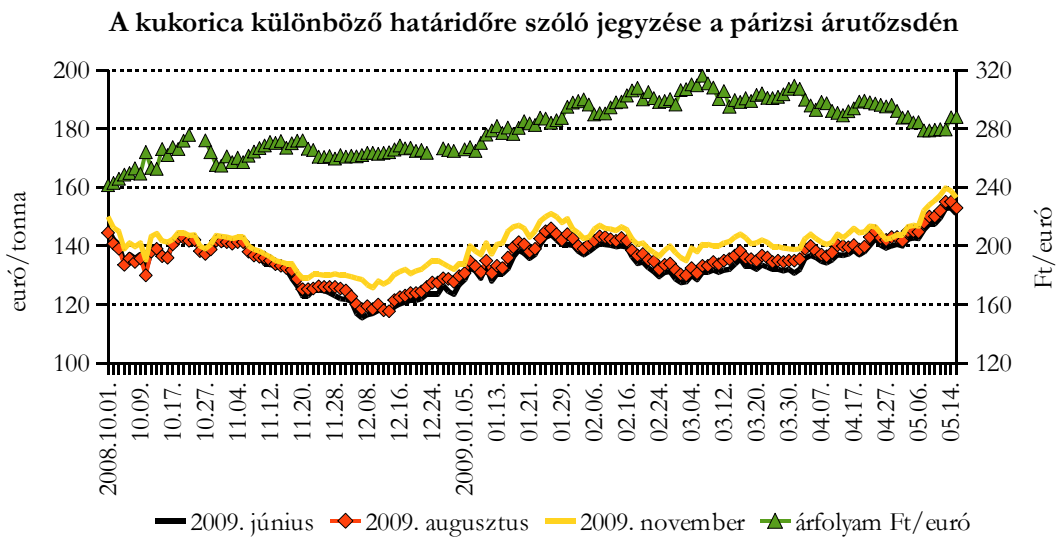
Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority, MNB

9. ábra

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority, MNB

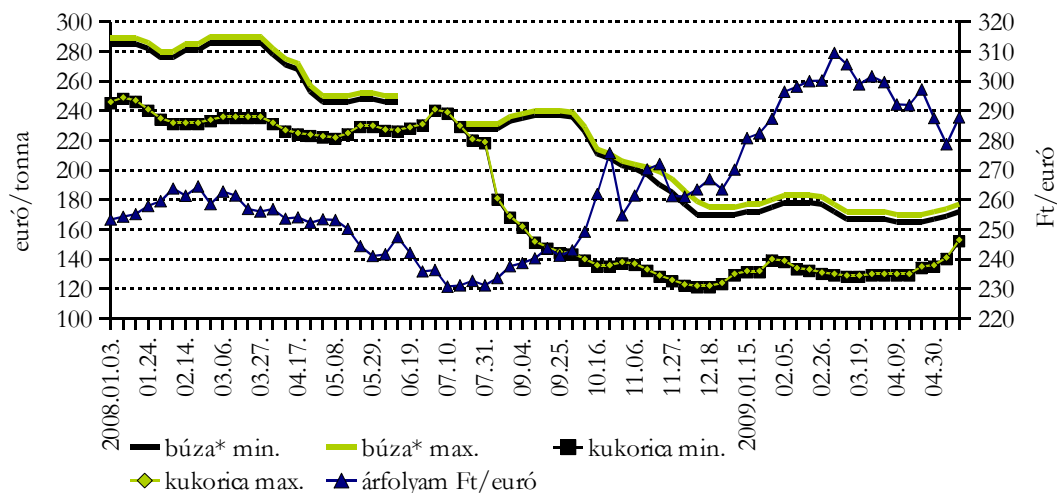
10. ábra

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority, MNB

11. ábra

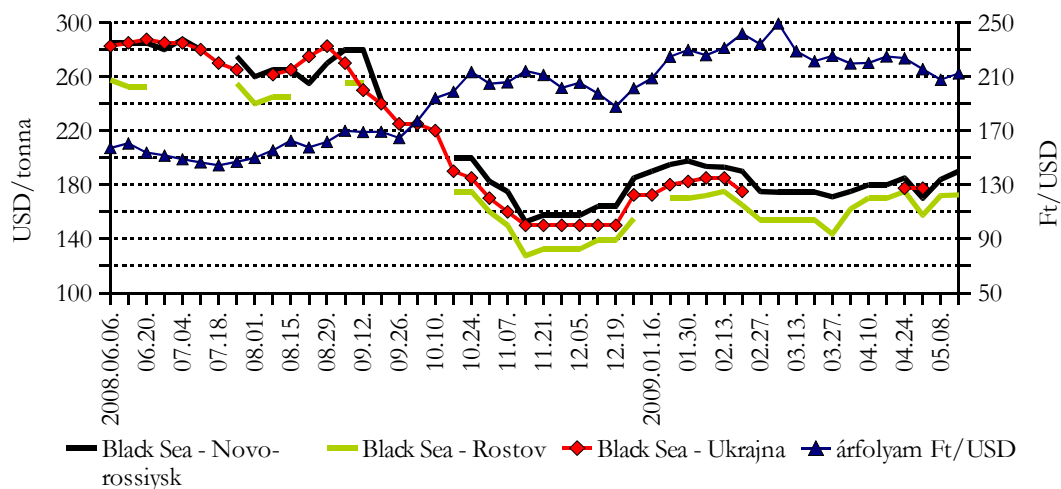
A búza* és a kukorica jegyzése a bolognai árutőzsdén

* Speciale di Forza: legjobb minőségű lágybúza (80 kg/hl, fehérje 13,5%)
Forrás: AGER Borsa Merci Bologna, MNB

12. ábra

A malmi búza orosz és ukrán kikötői ára (FOB)

FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.
Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority, MNB

3. táblázat

A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára

Gabona alapú termékek	Mértékegység	Országos				
		2008. 20. hét	2009. 19. hét	2009. 20. hét	2009. 20. hét / 2008. 20. hét [%]	2009. 20. hét / 2009. 19. hét [%]
Finomliszt BL 55	tonna	1557,30	1197,32	1499,66	96,30	125,25
ömlesztett	Ft/kg	81,86	61,70	61,88	75,59	100,29
Finomliszt BL 55	tonna	1790,31	1753,84	1716,46	95,88	97,87
zsákos	Ft/kg	84,80	63,26	63,25	74,59	99,99
Finomliszt BL 55	tonna	1236,91	1045,53	914,71	73,95	87,49
zacskós	Ft/kg	94,10	72,82	71,25	75,71	97,84
Rétesliszt BFF 55	tonna	74,65	82,95	80,30	107,57	96,81
ömlesztett	Ft/kg	89,75	71,85	71,48	79,64	99,48
Rétesliszt BFF 55	tonna	59,60	14,95	34,09	57,20	228,03
zsákos	Ft/kg	89,39	71,25	71,17	79,62	99,89
Rétesliszt BFF 55	tonna	125,23	57,25	80,96	64,65	141,41
zacskós	Ft/kg	101,76	93,88	85,21	83,74	90,76
Fehér kenyérliszt BL 80	tonna	744,37	766,94	1099,34	147,69	143,34
ömlesztett	Ft/kg	80,40	58,57	58,91	73,27	100,58
Fehér kenyérliszt BL 80	tonna	1318,10	938,77	1006,19	76,34	107,18
zsákos	Ft/kg	82,75	60,94	60,93	73,63	99,99
Tésztaipari liszt TL 50	tonna	262,63	305,51	719,54	273,97	235,52
ömlesztett	Ft/kg	86,23	66,17	65,28	75,71	98,65
Tésztaipari liszt TL 50	tonna	75,50	64,10	88,60	117,35	138,22
zsákos	Ft/kg	90,10	69,58	69,26	76,88	99,55
Étkezési búzadara AD	tonna	65,45	55,24	69,40	106,04	125,63
zacskós	Ft/kg	105,24	87,22	84,65	80,43	97,05

Forrás: AKI PÁIR

4. táblázat

A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára

Termék	2008. május	2009. április	2009. május*
Finomliszt BL 55	158	154	163
Fehér kenyér	241	238	243
Félbarna kenyér	220	215	221
Étkezési búzadara AD	182	198	200

* 2009. május 19-ig.

Forrás: AKI PÁIR

Külpiaci információk

Határidős piacok (2009. május 15.)

5. táblázat

Búza

MATIF, Párizs			CBOT, Chicago (őszi lágú búza)*			Kansas (őszi kemény búza)**		
Szállítási határidő	euró/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna
2009. augusztus	148,00	42 631	2009. július	212,17	45 073	2009. július	231,65	49 212
2009. november	154,00	44 360	2009. szeptember	221,91	47 143	2009. szeptember	235,23	49 972
2010. január	155,50	44 792	2009. december	230,08	48 878	2009. december	240,74	51 143
2010. március	157,25	45 296	2010. március	235,60	50 051	2010. március	245,33	52 118
2010. május	158,25	45 584	2010. május	238,99	50 771	2010. május	246,43	52 352
2010. augusztus	162,75	46 880	2010. július	241,01	51 200	2010. július	247,54	52 587

Minneapolis (tavaszi kemény búza)***			LIFFE****		
Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	GBP/ tonna	Ft/tonna
2009. július	259,11	55 045	2009. május	118,50	38 207
2009. szeptember	257,73	54 752	2009. július	120,00	38 690
2009. december	260,30	55 298	2009. november	128,75	41 512
2010. március	262,78	55 825	2010. január	130,50	42 076
2010. május	263,89	56 061	2010. március	132,50	42 721
2010. július	264,44	56 178	2010. május	134,95	43 511

* SRW – Soft Red Winter.

** HRW – Hard Red Winter.*** DNS – Dark Northern Spring.

**** Értékesítési és takarmánybúza.

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

CBOT/CME – Chicago Board of TradeLIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

6. táblázat

Kukorica

MATIF, Párizs			CBOT, Chicago		
Szállítási határidő	euró/tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	Ft/tonna
2009. június	151,00	43 491	2009. július	164,27	34 898
2009. augusztus	153,00	44 067	2009. szeptember	168,01	35 692
2009. november	156,50	45 075	2009. december	172,64	36 676
2010. január	158,50	45 651	2010. március	176,77	37 553
2010. március	161,00	46 371	2010. május	179,63	38 161
2010. június	155,75	44 859	2010. július	182,38	38 745

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

CBOT/CME – Chicago Board of Trade

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

7. táblázat

Repce

MATIF, Párizs		
Szállítási határidő	euró/tonna	Ft/tonna
2009. augusztus	318,75	91 806
2009. november	323,50	93 174
2010. február	328,00	94 471
2010. május	330,75	95 263
2010. augusztus	319,50	92 022
2010. november	319,50	92 022

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

8. táblázat

Az étkezési búza és a takarmánykukorica határidős kikötői ára

	2008. 20. hét		2009. 20. hét		Szállítási hónap
	euró/tonna	Ft/tonna	euró/tonna	Ft/tonna	
Étkezési búza					
Franciaország					
Rouen	211	52 354	143	41 072	május
La Pallice	-	-	139	39 920	május
Creil*	200	49 619	-	-	május
Németország					
Hamburg	224	55 695	153	43 923	május
Würzburg	208	51 593	134	38 523	május
Köln	215	53 458	128	36 723	május
Drezda	225	55 944	134	38 523	május
Dánia					
Koppenhága	-	-	-	-	-
Olaszország					
Milánó	-	-	-	-	-
Bologna	-	-	-	-	-
Belgium					
Brüsszel	220	54 701	144	41 475	május
Spanyolország					
Barcelona**	200	49 728	162	46 659	május
Ausztria					
Bécs	-	-	-	-	-
Finnország					
Nokia	-	-	-	-	-
Takarmánykukorica					
Franciaország					
Creil*	-	-	-	-	-
Bordeaux/Bayonne	189	46 884	149	42 800	május
La Pallice	189	47 008	149	42 800	május
Németország					
Hamburg	-	-	-	-	-
Olaszország					
Bologna	-	-	-	-	-
Spanyolország					
Barcelona**	198	49 231	158	45 507	május

* FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

** Import búzaár.

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

9. táblázat

A takarmánybúza és a takarmányárpa határidős kikötői ára

	2009. 20. hét		Szállítási hónap
	euró/tonna	Ft/tonna	
Takarmányárpa			
Anglia			
Kelet-Anglia	118	33 960	június
Franciaország			
Rouen	112	32 276	június
La Pallice	-	-	-
Creil*	108	30 991	május
Németország			
Hamburg	111	32 042	május
Hannover	-	-	-
München	-	-	-
Drezda	-	-	-
Dánia			
Koppenhága	-	-	-
Olaszország			
Bologna	-	-	-
Belgium			
Brüsszel	121	34 850	május
Spanyolország			
Barcelona	145	41 763	május
Ausztria			
Bécs	-	-	-
Finnország			
Raisio	101	29 018	május
Takarmánybúza			
Franciaország			
Creil*	130	37 327	május
Németország			
Hamburg	-	-	-
Hollandia			
Rotterdam*	145	41 668	május
Belgium			
Brüsszel	141	40 611	május

* FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

10. táblázat

Nemzetközi gabonajegyzékek

	2009. 05. 08.		2009. 05. 15.		Szállítási hónap	Kikötő
	USD/tonna	Ft/tonna	USD/tonna	Ft/tonna		
BÚZA						
keménybúza						
(1) Kanada CWRS 13,5%	335,53	69 699,65	341,41	72 529,14	június	FOB St. Lawrence
(2) Ausztrália APH 14 %	-	-	-	-	-	FOB Eastern States
(3) US No. 2 DNS 14%	-	-	-	-	-	FOB Portland
(4) US No. 2 HRW	262,70	54 570,67	265,40	56 381,58	május	FOB US Gulf
(5) Ausztrália ASW	-	-	-	-	-	FOB Eastern States
(6) EU, Francia. alapminőség	197,80	41 088,99	206,50	43 868,86	május	FOB Rouen
lágybúza						
(7) US No. 2 SRW	210,90	43 810,26	203,70	43 274,03	május	FOB US Gulf
(8) Ukrajna lágybúza	-	-	-	-	-	FOB Black Sea
DURUMBÚZA						
(9) Kanada CWAD 1	315,60	65 559,59	316,20	67 173,53	május	FOB St. Lawrence
(10) Kanada CWAD 2	305,80	63 523,83	307,10	65 240,32	május	FOB St. Lawrence
KUKORICA						
(11) US No. 3 YC	-	-	183,20	38 919,01	június	FOB US Gulf
Argentína	-	-	188,60	40 066,18	június	FOB Up River
ÁRPA						
(12) EU, Francia., takarmány	-	-	162,10	34 436,52	június	FOB Rouen
Oroszország, takarmány	-	-	145,00	30 803,80	május	FOB Black Sea
(13) US PNW	-	-	-	-	-	FOB PNW

- (1) CWRS – Canada Western Red Spring: 13,5%-os fehérjetartalom, keménybúza
 (2) Ausztrália APH – Australian Prime Hard: 14%-os fehérjetartalom, keménybúza
 (3) US No. 2 DNS – USA Dark Northern Spring: 14%-os fehérjetartalom, keménybúza
 (4) US No. 2 HRW – USA Hard Red Winter: 13,5%-os fehérjetartalom, keménybúza
 (5) ASW – Australian Standard White: standardbúza
 (6) EU, Francia. alapminőség: a világpiacon elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár
 (7) US No. 2 SRW – USA Soft Red Winter: 10,3%-os fehérjetartalom, lágybúza
 (8) Ukrajna lágybúza: 12%-os fehérjetartalom, lágybúza
 (9) Kanada CWAD 1 – Canada Western Amber Durum 1: kemény
 (10) Kanada CWAD 2 – Canada Western Amber Durum 2: kemény
 (11) US YC 3 – USA No. 3 Yellow Corn
 (12) EU, Francia., takarmányárpa: a világpiacon elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár
 (13) US PNW – USA Pacific Northwest

FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS

- A szójabab és származékai legközelebbi határidőre szóló jegyzései 2009. május első felében ingadoztak a chicagói árutőzsdén.
- A repcemag jegyzése a párizsi és a winnipegi árutőzsdén követte a szójabab chicagói jegyzését.
- Magyarországon a napraforgó- és repcemag valamennyi határidős jegyzése emelkedett, az előbbie meredeken (+10%), az utóbbié kisebb mértékben (+2-4%).
- Magyarországon 545 084 hektáron vetettek napraforgót.

Világpiaci helyzet

A chicagói árutőzsdén a szójabab és származékai határidős jegyzései (1-3. ábra) a megfigyelt időszakban meglehetősen ingadoztak, ami hol a kedvezőbb amerikai szójabab termelés, hol pedig az elmaradó dél-amerikai kibocsátás hírének volt köszönhető. Pillanatnyi árcsökkenést okozott május elején az a hír, hogy Kína felfüggesztheti szójabab importját az Egyesült Államokból. Az árak változását erőteljesen befolyásolta az árfolyamok ingadozása is.

Az Informa Economica legújabb becslése szerint a **világ** összes szójabab kibocsátása a 2009/2010. gazdasági évben 244,7 millió tonna lesz, szemben az előző év 212,5 millió tonnájával. Az Egyesült Államok idei szójabab termelése várhatóan 87,7 millió tonnára nő, Brazília termelése (62 millió tonna) is meghaladja az előző évit, míg Argentína kibocsátása jócskán elmarad a tavalyitól. A repcemag globálisan előállított mennyisége azonban kevesebb lesz (55, 1 millió tonna), mint azt korábban becsülték. Ehhez Kanada várhatóan 10,8, az EU 18,8 és Kína 12,8 millió tonnával járul hozzá. Napraforgómagból összesen 32,5 millió tonnát állítanak elő, ez nagyjából meg egyezik az elmúlt év kibocsátásával. A legnagyobb termelő Oroszország 6,8, az EU-27 6,5 és Ukrajna 5,5 millió tonnával.

A Buenos Aires-i Gabonatőzsde 34 millió tonnában maximalizálta az idei argentin szójabab termést, amely mintegy 30%-kal marad el az előző évi kibocsátástól. 2009. május 6-ig a szójabab 83%-át takarították be, az eredmények alapján a hozam 2 t/ha körül alakul.

Az Oil World jelentése szerint **Kanada** a 2008/2009. gazdasági évben (augusztus/július) 7,4 millió tonna repcemagot exportál, ami több mint 25%-kal haladja meg az előző év azonos időszakának kivitelét. Kína a korábbi év akár négyszeresét (2,4 millió tonna) is importálhatja Kanadából. Kanadai statisztikák alapján 2009. március 31-én az ország 5,9 millió tonna repcemagkészlettel rendelkezett, ami jócskán felülmúlja a korábbi becsléseket (4,6 millió tonna).

A maláj Pálmaolaj Szövetség szerint Malajzia 5,1 millió tonna pálmaolajat exportált 2009 első négy hónapjában, ami 10%-os növekedést jelent az elmúlt évhez képest. A célszörzrögek közül Kína 1 millió, Pakisztán 715 ezer, az EU 587 ezer, India 525 ezer és az Egyesült Államok 285 ezer

tonnával részesedett. Indonézia a folyó gazdasági évben közel 20 millió tonna pálmaolajat állít elő, a 2009/2010. gazdasági évben (október/szeptember) pedig már 20,4 millió tonna körül várható a kibocsátás. Ez a kedvező hozamokkal magyarázható. Az export a várakozások szerint 15 millió tonna lesz.

Európai kitekintés

A párizsi (4. ábra) és a winniepegi árutőzsdén a repcemag jegyzése a chicagói árutőzsde szójabab és termékei jegyzésének változásához igazodott. Egyenlőre nincs hiány repcemagból az észak-amerikai földrészen, a készletek azonban rövid időn belül az erőteljes, elsősorban kínai importnak köszönhetően apadni fognak. Európa-szerte továbbra is nagy az igény a növényi olajokra, ami tovább növelheti az árakat.

Az Oil World előrejelzése alapján az EU-27 repcetermése a 2008/2009. gazdasági évben (július/június) nem változik a korábbi 18,9 millió tonnás becslésekhez képest. Az import várhatóan négyszeresére nő és 3,2 millió tonna lesz.

Hazai körkép

A BÉT-en a napraforgómag és a repcemag határidős jegyzése valamennyi határidőre emelkedett (6. ábra). Ennek oka, hogy továbbra is intenzív a kereslet az olajos magvak iránt Magyarországon, valamint a repceállomány a csapadékhiány miatt országsszerte rossz állapotban van. Szakértők szerint a tavalyi kedvező 2,6 t/ha-os országos átlagtermés helyett az idén mindössze 1,5-2 t/ha-os kibocsátással számolhatunk. Az idei termés 400-450 ezer tonna körül alakul. A termelők bíznak a repcemag árának további növekedésében, ugyanis a hektáronkénti önköltségük 170-210 ezer Ft között mozog.

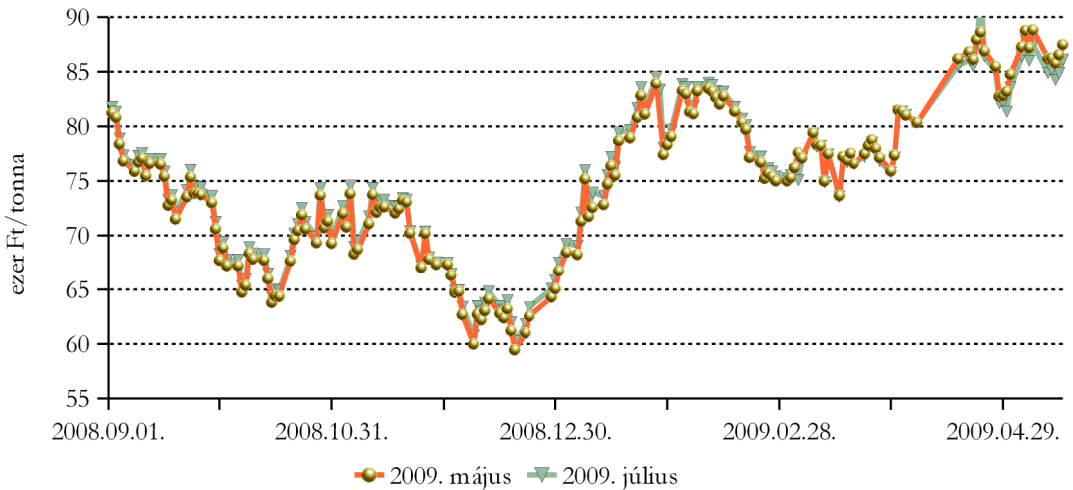
Az ország délnyugati részén, az esőzések hatására a repceállomány jó kondícióban van, de a növények mérete elmarad a tavalyitól. A legnagyobb probléma a Dél-Alföldön van, ahol helyenként inkább feltárcsázzák a repcével bevetett területeket, mert nem érdemes betakarítani a csekély termést.

Az MgSzH 2009. május 18-ai adatai szerint 545 084 ezer hektáron befejezték a napraforgó vetését. A csapadékhiányos áprilisnak köszönhetően a napraforgó hiányosan kel a legtöbb területen, várhatóan a napraforgó esetében is kedvezőtlenebb terméseredményre lehet számítani.

Az olajos magvak és termékeinek jegyzése néhány kiemelt árutőzsdén

1. ábra

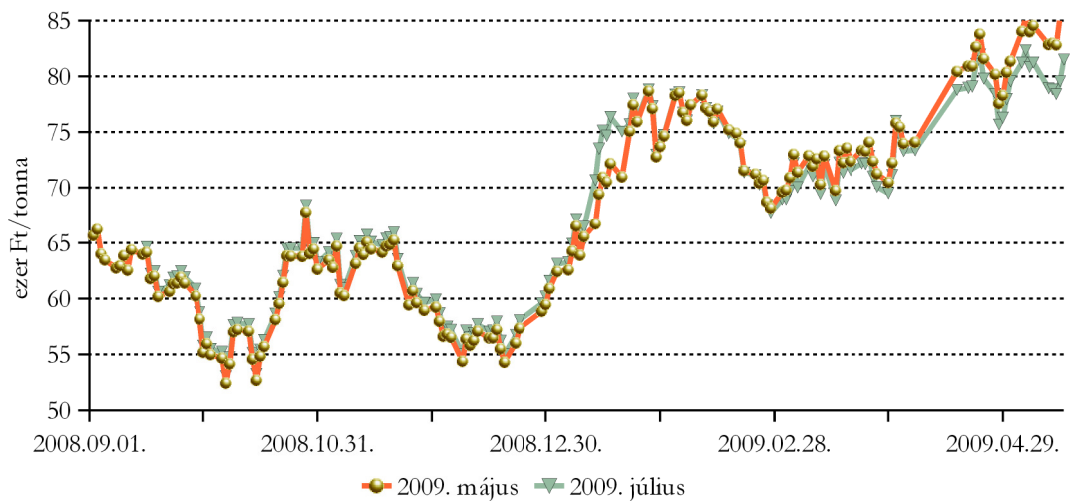
A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

2. ábra

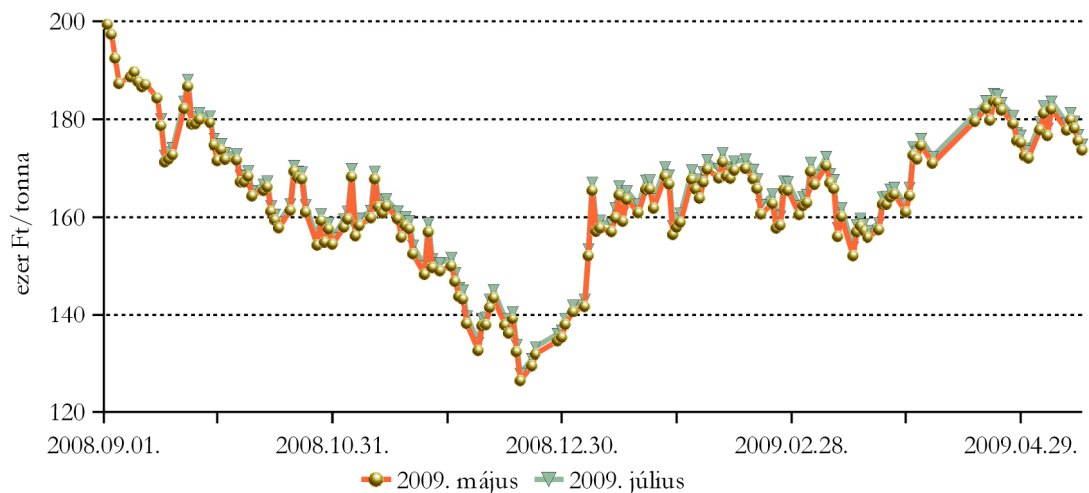
A szójaliszt különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

3. ábra

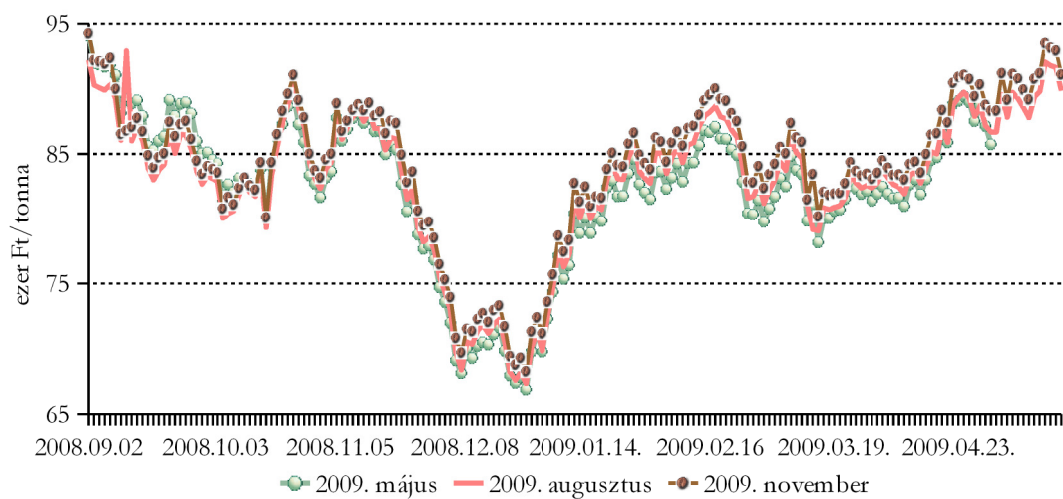
A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

4. ábra

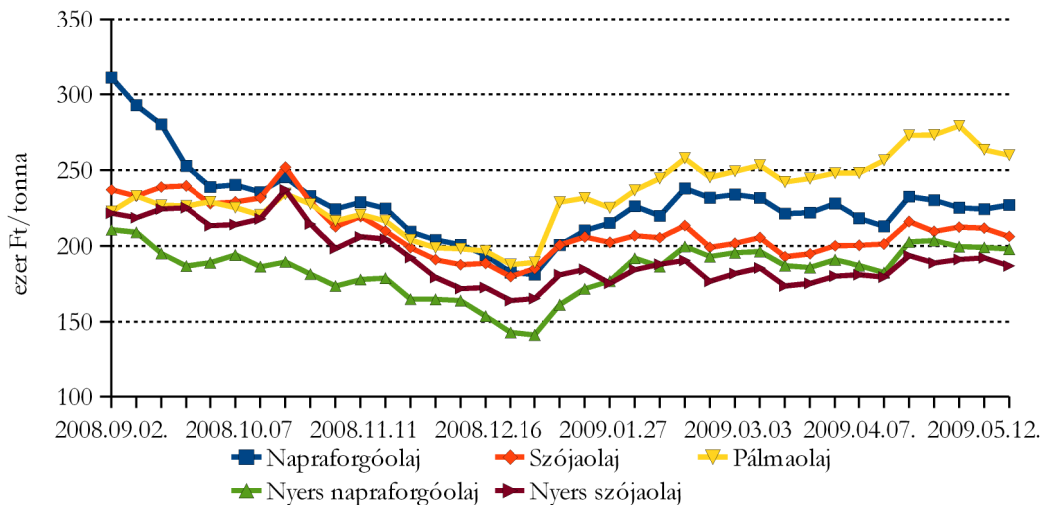
A repce különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF

5. ábra

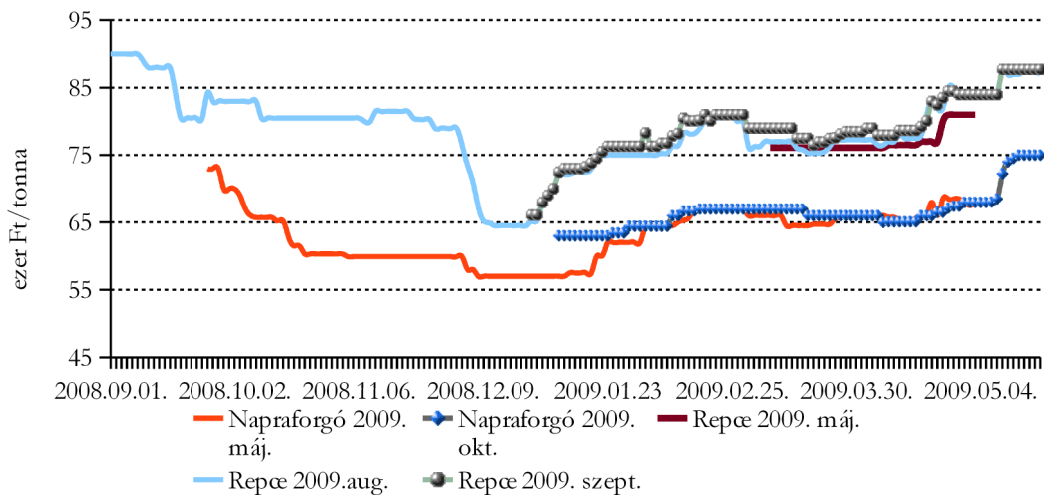
A növényi olajok jegyzése a milánói árutőzsdén

Forrás: Borsa di Milano

6. ábra

A napraforgó- és repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

1. táblázat

**A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozó
értékesítési átlagára**

Megnevezés	Mérték- egység	2008. május	2009. április	2009. május*	2009. május/ 2008. május (%)	2009. május/ 2009. április (%)
Ipari napra- forgómag	tonna	3 863	78 316	34 980	905,5	44,7
	Ft/tonna	104 124	66 697	67 925	65,2	101,8
Repcemag	tonna	-	45 911	11 130	-	24,2
	Ft/tonna	-	83 224	80 854	-	97,2
Nyers napra- forgóolaj	tonna	-	-	-	-	-
	Ft/tonna	-	-	-	-	-
Napraforgó- dara	tonna	15 900	20 079	9 556	60,1	47,6
	Ft/tonna	51 210	28 585	29 554	57,7	103,4
Nyers repceolaj	tonna	3 479	-	-	-	-
	Ft/tonna	226 506	-	-	-	-
Repcedara	tonna	2 653	13 135	4 323	163,0	32,9
	Ft/tonna	37 570	34 652	34 725	92,4	100,2

* Előzetes adatok.

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat

A nyers növényolajok ára és jegyzése

Termék	Időpont	Hollandia	Francia- ország	Olaszország	Egyesült Államok	Magyar- ország
		Ártípus				
		Prompt nagyker. ár	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti értékesítési ár
Napraforgóolaj	2009-04-28	-	-	203 672	-	-
	2009-05-05	-	-	199 686	-	-
	2009-05-12	-	-	199 187	-	-
Repceolaj	2009-04-28	-	305 138	-	-	-
	2009-05-05	-	292 777	-	-	-
	2009-05-12	-	296 660	-	-	-
Szójaolaj	2009-04-28	-	-	188 859	175 219	-
	2009-05-05	-	-	191 158	176 672	-
	2009-05-12	-	-	192 198	178 197	-

Forrás: AKI PÁIR, BM, CBOT, MATIF

3. táblázat

Európai olajnövény- és dara árak és jegyzések

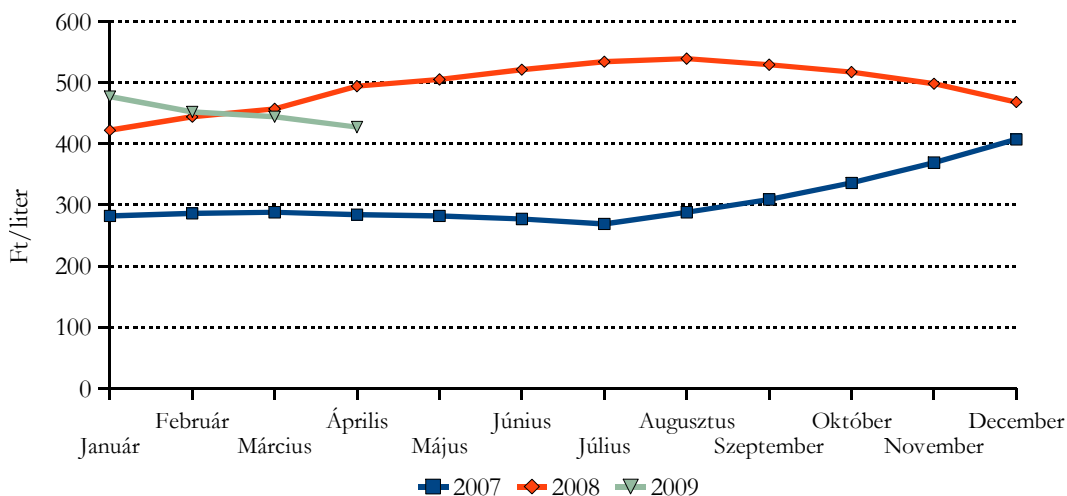
Termék	Időpont	Hollandia	Franciaország	Németország	Ausztria	Magyarország
		Prompt ár az olajmalom kapujában	Heti tőzsdei átlagár	Ártípus Heti termelői és értékesítési ár *	Heti tőzsdei átlagár	Heti termelői és értékesítési ár *
Napraforgómag	2009-04-28	-	-	-	64 434	67 906
	2009-05-05	-	-	-	63 246	68 311
	2009-05-12	-	-	-	65 525	67 323
Napraforgódara**	2009-04-28	-	-	-	42 216	27 796
	2009-05-05	-	-	-	41 927	29 177
	2009-05-12	-	-	-	42 483	29 906
Repcemag	2009-04-28	-	88 727	80 669	78 506	82 722
	2009-05-05	-	87 833	-	79 590	80 784
	2009-05-12	-	89 389	-	82 086	
Repcedara**	2009-04-28	-	-	-	49 622	36 410
	2009-05-05	-	-	-	50 454	35 622
	2009-05-12	-	-	-	51 124	33 819

* A termelői ár a mag, az értékesítési ár a dara esetén értendő. / ** FOB – Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

Forrás: AKI PÁIR, ZMP, BLPW, MATIF

7. ábra

A napraforgóolaj fogyasztói ára

Forrás: KSH

Agrárgazdasági Kutató Intézet

Piaci Árinformációs Rendszer

<https://pair.aki.gov.hu>